

Alena Jaklová

Německá příjmení v jižních Čechách ve 20. století

Prachatice ve 40. a 50. letech 20. století

V Prachaticích se v politické oblasti od počátku třicátých let 20. století začaly vztahy mezi českou a německou národností pozvolna vyhrocovat. Toto napětí se stupňovalo a vyvrcholilo v roce 1938, kdy se po březnovém obsazení Rakouska Německem přihlásila sudetoněmecká SdP k politice hitlerovského Německa. Její členové tehdy vyvěsili vlajku s hákovým křížem také v Prachaticích.

Na podzim 1938 bylo na základě mnichovské dohody téměř 70 % území politického okresu Prachatice vydáno Německu. Prachatice byly začátkem října 1938 obsazeny německou armádou a přičleněny k územnímu celku Regierungsbezirk Regensburg. Většina českých obyvatel tehdy město opustila. Podle sčítání lidu v roce 1939 žilo tehdy v nově utvořeném správním celku Landkreis Prachatitz 38 214 obyvatel, z toho jen 823 Čechů.

V květnu 1945 se Prachatice bez boje vzdaly americkým jednotkám. V průběhu roku 1946 byla z města odsunuta většina zdejšího německého obyvatelstva. Tím se národnostní charakter města i celé prachatické oblasti výrazně změnil. Ze sběrných středisek v Prachaticích, Vimperku a Volarech odvezly transporty celkem 26 000 místních Němců, a to převážně do Bavorska. V roce 1950, tedy zhruba tři roky po odsunu, zůstalo podle oficiálních statistik v českých zemích 1,8 % německých obyvatel. Na Prachaticku to bylo konkrétně 135 Němců (Soumar, 2001-2002, s. 7, 39).

Rozsáhlé oblasti směrem k hranici se téměř vylidnily a ani intenzivním dosídlováním přistěhovalci ze Slovenska, z Rumunska, z Maďarska a z Ukrajiny se nepodařilo dosáhnout počtu obyvatelstva z předválečné doby.

PRACHATICE – na počátku 50. let 20. století

Počet obyvatel města Prachatice v roce 1950: 4 470¹

Počet německých příjmení: 300

¹ Okresní národ výbor v Prachaticích. Přehled o stavu a vývoji obyvatelstva, 1930, 1950, 1955, SOkA Prachatice, karta č. 7, rozpracovaný fond.

Počet obyvatel s německým příjmením: 693, tj. 15,50 % všech obyvatel obce Prachatice

Nejpočetněji byla v Prachaticích v období čtyřicátých a padesátých let 20. století zastoupena tato německá příjmení:

Bauer 13, Hes 13, Kumpricht 12, Böhm 10, Kopf 10, Müller 10, Jungvirt 9, Volf 9, Milistenfer 8, Cmunt 7, Fidler 7, Friedek 7, Fuksík 7, Jacker 7, Jungbauer 7, Fürbach 6, Hopfinger 6, Lenc 6, Nachlinger 6, Praxl 6, Brom 5, Friedrich 5, Gregor 5, Klein 5, Krejsa 5, Maindl 5, Popp 5, Stöhr 5, Timr 5, Bayer 4, Bém 4, Berger 4, Fiedler 4, Fischer 4, Fried 4, Friedberger 4, Fiedrich 4, Geier 4, Hess 4, Kajer 4, Krebs 4, Mann 4, Náchlinger 4, Neumitka 4, Osvald 4, Pancer 4, Patraj 4, Puchinger 4, Rothbauer 4, Wimberský 4